

13.05.2022

Asia: VN/11312/2022

Lausuntopyyntö maanteiden toiminnallisen luokituksen päivitystä koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Olisiko tiesuunnitelma asianmukainen tapa päättää maantien toiminnallisesta luokasta?

Tiesuunnitelma on luonteva vaihe ratkaista toiminnalliseen luokkaan liittyviä kysymyksiä silloin, kun on kyse uuden tieyhteyden suunnittelusta. Tiesuunnitelmia laaditaan kuitenkin myös muista syistä kuin uuden tieyhteyden rakentamiseksi. Tällaisissa tilanteissa harvoin käsitellään kokonaisia tieosuuksia, vaan tyypillisesti lyhyempiä parantamista vaativia lyhyempiä tieosuuksia. Tällöin tiesuunnitelma ei vaikuta toiminnallisen luokan muuttamiseen oikealta työkalulta. Mikäli tien toiminnallisen luokan muutos edellyttäisi koko tieosuudelle uutta tiesuunnitelmaa, puhutaan todennäköisesti oleellisesti laajemmista suunnittelualueista kuin esimerkiksi yksittäisten tieosuuksien muuttuessa kaduiksi. Esityksestä jää epäselväksi, millainen tiesuunnitelma näissä tapauksissa laadittaisiin. Perinteinen tiesuunnitelmaprosessi tuntuu kohtuuttoman raskaalta tällaisen ensisijassa hallinnollisen kysymyksen ratkaisemiseen.

Valta- ja kantateillä on merkitystä maakuntarajat ylittävänä yhteyksinä ja niiden rooli liikennejärjestelmässä ylittää yksittäisen maakunnan tai alueen tarpeet. Näiden osalta Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että toiminnallista luokitusta tarkastellaan valtakunnallisena kokonaisuutena, eikä yksittäisten suunnitelmien kautta. Nykyinen, liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella tapahtuva keskitetympi menetelmä palvelee valtakunnallista kokonaiskuvaa paremmin, sillä se varmistaa, että samoja kriteerejä saman tahon toimesta sovelletaan koko tieverkon osalta. Toiminnalliseen luokkaan vaikuttava aluerakenne ja alueiden vuorovaikutus on pitkällä aikajänteellä toteutuva prosessi, mikä asettaa suhteellisen vähän muutospainetta maanteiden toiminnalliselle luokitukselle. Vaikka muutoksia onkin oletettavissa harvoin, haluaa Pirkanmaan liitto tuoda esiin, että tiesuunnitelmaan pohjautuva tapa siirtää työtaakkaa alueille, joilla resurssit ovat muutenkin tiukat.

Mitä mieltä olette esitetystä suunnitelmasta toiminnallisen luokituksen päivityksen toteuttamiseksi?

Muutosehdotuksessa mainitaan ensi askeleena maanteiden muutosehdotuksiin kohdistuvien tarpeiden määrittely sekä tarve täsmentäviin linjauksiin toiminnallisten luokkien kriteereistä. Nämä tulisi sovittaa yhteiseen, koko maassa sovellettavaan valtakunnalliseen kehykseen. Liikenteen yhtenäisten periaatteiden uudelleen määrittäminen Suomen kaltaiseen maahan, jossa alueelliset

erot ovat todella suuria, on haastava prosessi. Kriteereistä riippuen lopputulos on herkästi joko tiheään asuttuja, paljon liikennöityjä ja vuorovaikutukseltaan intensiivisiä alueita suosiva tai vastavuoroisesti haja-asutusalueita ja syrjäseutuja ylikorostava.

Se, että alueellisessa liikennejärjestelmätyössä tehtävä selvitys- ja tarkastelutyö olisi näiden uusien periaatteiden ja määräyksien pohjana, on sinänsä hyvä lähtökohta. Se johtaisi ainakin teoriassa siihen, että prosessin tulokset olisivat käyttökelpoisia koko valtakunnassa. On hyvä, että liikennehallinnon edustajat tuovat asian käsittelyyn alueellisille foorumeille. Pirkanmaan liitto kuitenkin korostaa, että vaikka prosessi aloitetaan vuoden 2022 aikana, tulosten saaminen vuoden 2022 loppuun mennessä on kuitenkin käytännössä mahdoton. Osallistava prosessi, joka tukeutuu aidosti vuorovaikutukseen ja tietoon, ei tule onnistumaan muutamassa kuukaudessa, varsinkin kun tällaiseen työhön tarvittavia resursseja ei ole voitu maakuntien liitoissa (jotka vastaavat alueellisen liikennejärjestelmätyön koordinoinnista) ennakoida.

Muut huomiot

-

Scarpellini Elisabet
Pirkanmaan liitto